

Türkiye’de Okuma Faaliyetleri ve Kitap Okuma Takibine Yönelik Web Tabanlı Bir Sistem Önerisi

Ömer KIRMACI¹, Cihan BAYRAKTAR²

¹ Kırklareli Üniversitesi, Uzaktan Eğitim Uygulama ve Araştırma Merkezi, Kırklareli

² Karabük Üniversitesi, Eskipazar Meslek Yüksekokulu, Karabük

kirmaciomer@klu.edu.tr, cihanbayraktar@karabuk.edu.tr

ÖZET

Bilgisayar ve internet teknolojilerinin gelişimi endüstri alanında olduğu gibi toplumsal, kültürel ve eğitim alanlarında da hissedilmektedir. Özellikle internet altyapısının güçlenmesi ve web teknolojilerinin artması ile eğitimin web ortamına entegrasyonu süreci hızlanmıştır.

Yapılan araştırmalar gösteriyor ki öğrenmenin önemli bir kısmı okuma ile gerçekleşmektedir (Okur, 2007; Arıcan, 2010; M.E.B, 2012) Teknolojik gelişmelerde de okumayı destekleyici programların geliştirilmemesi düşünülemez. Okumanın daha etkili gerçekleştirilmesi ve kolaylık sağlanması için çeşitli okuma araçları (kindle, ipad, nook) geliştirilmiştir. Milli Eğitim Bakanlığı (MEB) ve Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu (TÜBİTAK) gibi Türkiye’deki eğitim ve bilime yön veren iki kurumun projelerindeki yönelimler gösteriyor ki Türkiye’deki okuma eylemi de dijital ortama doğru kaymaktadır.

Bu gelişmelere paralel olarak Milli Eğitim bünyesinde ki öğrencilerimizin okuma faaliyetlerinin takibinin yapılacağı bir web tabanlı yazılım ihtiyacı gün geçtikçe ortaya çıkmaktadır. Bu yazıda, ilköğretim düzeyinden başlamak üzere okuma becerilerinin takibine ve geliştirilmesine yardımcı olarak kullanılmak üzere okullarımızdaki kitap okuma etkinliklerini takip ve değerlendirilmesini yapmak, öğrencilerimizin okuma ve dil becerilerini arttırmaya yönelik web tabanlı bir sistem önerisi sunulmuştur.

Anahtar Sözcükler: Eğitim Teknolojisi, Kitap Okuma Değerlendirme, Okuma Becerileri, Çevrimiçi Değerlendirme

ABSTRACT

With the development of Computer and Internet Technologies, we see the effect not only in industry but also in culture and education. Especially during the last decades, the developments in web Technologies and the spread of internet connection have accelerated the integration of education into web platform.

Researches reveal the importance of reading activities in learning progress. Hence, development of software for supporting and improving reading capabilities is required. Recently, various products such as kindle, ipad, nook which are used for more effective and effortless reading have been invented. The Projects of educational institutions such as Ministry of National Education and the Scientific and Technological Research Council of Turkey show that Reading activities in Turkey are shifting toward into digital platform.

These developments show the importance of a web platform that follows reading activities of students in National Educational System. This paper proposes the development of a web based platform that will be used to follow and improve reading comprehension and assessment of reading activities of primary school students.

Keywords: Educational Technologies, Assessment of Book Reading, Reading Skills, Online Assessment

Giriş:

Düşünen, fikir üreten, düşündüğünü ifade edebilen ve yanlış bilgi ile doğru bilgiyi ayırabilen bireylerin sayısının artması okuyan ve okuduğunu anlayan insanların artması ile sağlanabilir. Kitap okumayan nesillerin giderek düşünme fonksiyonu körelmekte, fikir üretme kabiliyetleri gerilemekte, yetersiz olan kelime hazinesi ile başarılı iletişim kurma özelliği kazanılamamaktadır. Evrensel değer hükümlerinin kazandırılması, karakter ve kişilik gelişmesi, tarih ve kültür şuuru ancak okuyan, araştıran ve bilgiyi seven nesillerin yetiştirilmesiyle mümkündür. Toplumların gelişmişlik düzeyleri de okuyan ve okuduğunu anlayan bireylerin oranı ile doğru orantılı olmaktadır.

Okuma eyleminin toplumsal ve bireysel etkilerinin olduğu bir gerçektir. Okuyan toplumların ise göz önüne çıkan özellikleri, Yılmaz (1995)’in belirttiği şu şekilde sıralanabilecektir:

- Okuma sağlıklı bir geçişle gerçekleştirilmiş yazılı kültürün ürünü/sonucudur.
- Okuma sanayileşmiş toplumun eylemidir.
- Okuma kentleşme sürecini tamamlamış toplumların eylemidir.

- Okuma toplumsal grupların belirledikleri normlar çerçevesinde bireylerin statülerine ve yaşama tarzlarına göre onlardan bekledikleri bir rol olarak gerçekleşebilir.

- Okuma toplumda, eylemlerimizi yönlendiren bir değer niteliğine ulaştığında gerçekleşebilir. (Yılmaz, 1995, s. 327)

Okur (2007), “ Serbest Okuma Etkinliğinin Sözcük Hazinesi ve Kavram Gelişimine Etkisi” isimli doktora tezinde ortaya çıkardığı tespitlerden birisi de okuma etkinliğinin her ne şekilde olursa olsun bireyin sözcük hazinesi ve kavram gelişimini etkilediğidir. Bu bağlamdan bakıldığında bireyin bilişsel gelişiminde kitap okumanın faydası göz ardı edilemeyecek derecededir. Bunun dışında dilin etkili kullanılmasında da kitap okumayla ya da okuma etkinlikleri ile elde edilmiş beceriler söz konusudur.

MEB nin tavsiye niteliğinde hazırlanmış olduğu 100 temel eser adlı genelge ile öğrencilere ve öğretmenlere kitap seçiminde yol gösterilmek istenmiştir.

Türk Çocuk vakfının 2009 Ocak ayında yayınladığı 100 temel eser raporu ve birçok üniversitenin yüksek lisans ve doktora tezinde değinilen ortak noktalardan birisi

eser seçiminde hataların olmasıdır. Uygulamaya yönelik görülen yanlışlardan bir diğeri ise eserlerin okunduğuna yönelik bir ölçme-değerlendirme çalışmasının yapılmamasıdır. Ayrıca kitapların sadece okunup okunmamasına ağırlık verilmiş olup öğrencilerin sözcük haznesi eğitimi, anlam ve kavram gelişimi kısmı düşünülmemiştir (Türk Çocuk Vakfı, 2009, sf. 11). Bazı Türkçe öğretmenlerinin bireysel gayretleri ile öğrencilerin okudukları kitapları değerlendirilmesi sağlansa da buna yönelik merkezi bir sistem bulunmamaktadır.

Okuma Takip ve Değerlendirilmesinde Bilişim Teknolojilerinin Kullanımı:

E-Okul sisteminde bulunan Kitap okuma menüsünde öğretmenler sınıf kitaplığı oluşturur. Öğrencilerin okuyacağı kitap listesi oluşturup dönem sonunda okudukları kitapları bu liste içerisinden seçer.

MEB' nin " Edebi Metinlerin Değerlendirilmesi" başlıklı internet sitesinde¹ Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlarının kullanımına sunulmuş 25 soruluk değerlendirme testi bulunmaktadır. Daha sonra Eğitim Bilişim Ağı² (EBA) adlı web tabanlı eğitim portalı altında e-içerik kategorisinde "Temel Eserler" bölümü adı altına taşımışlardır. Bu site 100 Temel eser projesini destekler nitelikte değerlendirme olanağı sunmuş olsa da okuma becerilerinin gelişimi ve kitap okuma alışkanlığı kazandırmak için aktif bir kullanım ve takip sağlamamaktadır. Ayrıca bireysel farklılıkları göz önüne almayarak genel kullanıma sunulmuş bir uygulama olarak göze çarpmaktadır.

MEB 'nin 100 temel eser genelgesi amaç ve hedefleri doğrultusunda olumlu eleştiriler almıştır. Çocukların kitap okumaya alıştırılması, onlara yol göstermesi açısından eserlerin belirlenmesi olumlu bulunmuştur. Bunun neticesinde öğrencilerin ortaöğretimden mezun olduklarında okuduğu kitap sayılarında artma olması hedeflenmiştir. Ayrıca öğretmenlerin okunulan kitapları e-okul sistemine girmesi ile de öğrencilerin okuma etkinlikleri takip edilmiş olacaktır.

Olumsuz eleştirilerin en başında 100 temel eserin seçiminin nasıl yapıldığı ile ilgili olması ve de 100 temel eserin 100 eser ile sınırlı kalmasıdır. Seçilen 100 eserin dışındaki eserlerin değersizmiş gibi bir algı oluşması korkusu 100 temel eserin olumsuz yanlarından birisidir. Seçilen eserlerin öğrencilere uygunluğu da yapılan eleştirilerde büyük pay sahibi olmaktadır.

Problem:

Bilgisayar ve İnternet Teknolojilerinin yardımıyla öğrenim yönetim sistemleri geliştirilmesinde büyük ilerleme kaydedilmiştir. Bununla birlikte uzaktan eğitim alanında öğrenciler örgün eğitimle gördükleri eğitimi, internet teknolojileri ve görsel-işitsel eğitim materyalleri ile etkili bir şekilde alma imkânını sağlamışlardır. Bilgisayar ve Yazılım teknolojileri ile eğitim yazılımları geliştirilmeye başlanmıştır. Bu gelişmeler ışığında ülkemizin en büyük eksikliklerinden birisi olan ve diğer

gelişmiş dünya ülkelerine kıyasla ülkemizin bir hayli geride kalmış okuma becerilerinin ve niceliğinin arttırılmasına, okuma etkinliğinin sistemli bir şekilde takibine yönelik bir yazılımın geliştirilmesi ihtiyacı doğmuştur.

Çözüm:

100 temel eser fikrinden ortaya çıkarak öğrencilerin kitap okuma miktarlarını, düzeylerini, okuduğunu anlama becerilerini ve sözcük hazinelerini bunlara bağlı olarak biliş seviyelerini geliştirmek ve öğrencilerin kitap okuma etkinliklerinde etkin bir takibin yapılmasını sağlayacak, geri dönütler verebilecek bir sistemin geliştirilmesi gerekmektedir. Geliştirilecek olan sistemdeki eserler 100 eser ile sınırlı kalmamalı gün geçtikçe bünyesindeki kitapları zenginleştirmeli öğrencilerin ilgilerine ve seviyelerine göre seçim yelpazesi genişlemelidir. Bu sistem sayesinde kitap okuma eyleminin ölçme ve değerlendirilmesi yapılacak öğrenci, öğretmen ve idarecilere okuma performanslarına ilişkin geri dönütler verilmesi sağlanmalıdır.

ABD' de örnek bir uygulama:

ABD eğitim sisteminde saygın olan ve birçok web tabanlı eğitim yazılımı üreten Renaissance Learning adlı şirketin 1984 yılında geliştirdiği Accelerated Reader(AR) isimli yazılım bulunmaktadır. 1984 yılından bu yana birçok araştırmaya konu olan AR sistemi okuma becerilerini geliştirme konusunda bir devrim yaratmıştır. Üzerine 397 araştırma yapılmıştır (Temmuz 2013). 70 binden fazla ABD okulunda uygulanmaktadır.³

AR sistemi öğrencinin okuma becerilerini arttırmaya yönelik bir sistemdir. Okuma süreci içerisinde öğrencilerin sözcük haznesi, okuduğunu anlama becerisi ve yorumlama becerilerinin seviyelerini belirleyip verdiği geri bildirimler ile öğretmenlere, velilere ve öğrencilere yol gösterici bir sistemdir (Magnolia Consulting, October 21, 2010). Veri tabanında ki binlerce kitap ile paralel okuma becerilerini ölçücü ve geliştirici 150000 den fazla quiz bulunmaktadır.⁴ Android uygulaması da bulunan AR kullanım özgürlüğünü de arttırmıştır.

Bir Proje Önerisi:

2013 Türkiye'inde aktif olarak kullanılan ve eğitim sistemine aktarılan bir sistem yoktur. Türkçe kitapların eğitsel analizi yapıldıktan sonra öğrencilerimizin seçimine sunulabileceği ve daha sonra da seçilen kitabın eğitsel yönlerine paralel (sözcük, anlam, duygu) ölçme-değerlendirmesinin yapılacağı bir sistem okuma becerilerinin geliştirilmesinde önemli bir avantaj sağlayacaktır.

Yapılacak projede ülkemizdeki okuma oranını ve becerilerini arttırmayı sağlayacak bir sistem geliştirilmek hedeflenmiştir. Proje 3 kısımdan oluşmaktadır:

1. Yazılımın geliştirilmesi
2. Kitapların seçimi ve analizi

³ <http://doc.renlearn.com/KMNet/R003955728GG4CF9.pdf> adresinden ulaşılabilir.

⁴ <http://www.renlearn.com/ar/overview.aspx> adresinden ulaşılabilir.

¹ <http://yuzeser.meb.gov.tr/> 17.06.2013 tarihinde erişilmiştir.

² www.eba.gov.tr/eicerik 09.10.2013 tarihinde erişilmiştir

3. Soru havuzunun oluşturulması

1. Yazılımın geliştirilmesi:

Kitap okuma bilgilerini takip etmek için hazırlanması planlanan sistem ASP.NET + C# temelli hazırlanacak olup internet üzerinden çevrimiçi olarak çalışacaktır. Sistemi yazmak için Microsoft Visual Studio editörü, bilgilerin saklanması içinde Microsoft SQL Server Veritabanı sistemi kullanılması planlanmaktadır. Sistem için kullanılmak amacı ile 2 adet sabit veri tabanı dosyası ve kayıt yaptıran okul bilgilerinin saklanacağı her okula özel veritabanı dosyası düşünülmektedir.

Sisteme ilk olarak sistem yöneticileri atanacaktır ve bu yöneticiler sistemin tamamına ulaşım müdahale etme hakkına sahip olacaktır. Yöneticilere bu hakkın tanımlanması için onların bilgilerinin saklanacağı sabit ve yöneticilere özel "Sistem Kayıt Veritabanı" hazırlanacak ve içerisinde bir adet "Yönetici Tablosu" ve "Kayıtlı Okullar Tablosu" bulunacaktır. Yönetici Tablosunda sistem yöneticilerinin giriş bilgileri bulunacaktır. Okul kaydı sadece sistem yöneticileri tarafından yapılabilecek. Yönetici tarafından bir okul kaydı yapıldığı anda okulun bilgileri ve otomatik olarak oluşturulacak Veritabanı ismi bu tabloya kaydedilecektir. Belirtilen bu tabloda aşağıdaki alanlardan oluşacaktır.

Yönetici Tablosu

- T.C. no
- Adı Soyadı
- Şifre

Okul Bilgileri Tablosu

- ID No
- Okul adı
- İli
- İlçesi
- Veritabanı Adı

Sistem için önemli noktalardan bir tanesi öğrenciler tarafından okunması planlanan kitapların sisteme kaydedilmesi ve kitaplar hakkında yapılacak sınavlar için zümre öğretmenleri tarafından hazırlanacak soruların saklanmasıdır. Bunun için yine sabit bir "Soru Havuzu Veritabanı" dosyası içinde "Soru Havuzu Tablosu" ve "Kitap Bilgileri Tablosu" hazırlanacak ve sisteme kayıtlı olan tüm okullarda zümre öğretmenleri tarafından kitap listesi ortak olarak kullanılıp güncellenebilecek ve hazırlanacak sorular bu ortak veritabanında saklanacaktır. Böylelikle herhangi bir öğrenci tüm okullar tarafından oluşturulacak ortak listeden okumak istediği kitabı seçip okuduktan sonra veritabanına kaydedilmiş tüm sorular içinden rastgele sorular çekilerek sınavı gerçekleştirilecektir. "Soru Havuzu Tablosu" ve "Kitap Bilgileri Tablosu" alanları aşağıdaki listede belirtildiği gibi hazırlanacaktır.

Soru Havuzu Tablosu

- ID
- Soru tipi (Çoktan seçmeli / Boşluk doldurma)
- Soru
- Çoktan seçmeli ise 1. Şık

- Çoktan seçmeli ise 2. şık
- Çoktan seçmeli ise 3. şık
- Çoktan seçmeli ise 4. şık
- Doğru Cevap
- Soru Sınav Türü (Alıştırma / Final)
- Kitap ISBN No
- Kitabın Hangi Bölümünden
- Sorunun Konusu (Kelime bilgisi / Hikayesi / ...)

Kitap bilgileri Tablosu

- ISBN No
- Kitap adı
- Yazar Adı
- Basım evi
- Sayfa sayısı

Sisteme herhangi bir okul kayıt yaptırdığı anda o okula özel otomatik olarak bir veritabanı dosyası sistem tarafından oluşturulacaktır. Bu veritabanında yine sistem tarafından otomatik olarak Öğretmen Bilgileri Tablosu, Öğrenci Bilgileri Tablosu, Kitap Okuma Takip Bilgileri Tablosu ve Sınav Değerlendirme Bilgileri Tablosu oluşturulacaktır. Bu tabloların alan bilgileri sırası geldikçe yazının devamında belirtilmiştir.

Okulun kaydı yapıldıktan sonra sistem yöneticileri tarafından "Öğretmen Bilgileri Tablosu" na gerekli bilgilerin girişleri sağlanacaktır. Bu tabloda bulunması gereken alanlar aşağıdaki listede belirtilmiştir.

Öğretmen bilgileri Tablosu

- T.C. no
- Adı
- Soyadı
- Şifresi
- Öğretmen Tipi (Sınıf Öğretmeni / Zümre Öğretmeni / İdareci)

"Öğretmen Bilgileri Tablosu" nda Öğretmen Tipi alanında 3 farklı veri kaydı yapılacaktır.

Zümre Öğretmeni: Sisteme kitap bilgilerini ve bu kitapların performans, ölçme ve değerlendirmesinin yapılacağı soruların girilmesinden sorumlu tercihen ölçme değerlendirmede yetkin Türkçe öğretmenlerinden oluşan gruptur.

Sınıf Öğretmeni: Kendi sınıfından sorumlu olan ve Öğrenci Bilgileri Tablosu' na öğrencilerin kayıtlarının yapılması ve düzenlenmesi işlemleri ile öğrencilerin sistem içindeki hareketlerini takip edecek olan öğretmenler.

İdareci: Okula ait veri tabanına tam erişim sağlayabilecek gruptur. İdareciler, kayıtlı okullarda sisteme öğretmen ve öğrenci kaydını yapacak gruptur.

Sisteme kaydı yapılan öğretmenler TCKN ve şifrelerini kullanarak giriş yaparak kendileri için belirlenmiş işlemleri gerçekleştirebileceklerdir.

Sistemin çalışmasında ilk yapılması gereken, Sınıf Öğretmenleri tarafından öğrencilerin kaydının yapılması ve zümre öğretmenlerinin kitapların kaydının yapılması

gerekmektedir. Bu kayıtların yapılması sırasında İdareci Öğretmen yapılan işlemleri takip edecektir. Sınıf Öğretmenleri tarafından kayıt yapılacak olan “Öğrenci Bilgileri Tablosu”nun alan bilgileri aşağıda listelenmiştir.

Öğrenci Bilgileri Tablosu

- T.C. No
- Adı
- Soyadı
- Okul Numarası
- Sınıfı
- Şifresi

Öğrenciler sisteme girişlerini yaptıktan sonra kendi ekranlarından okuyacakları kitabı seçme ve sınav alma gibi işlemleri yapabileceklerdir. Bir öğrencinin alıştırmaya sorusu çözebilmesi ve sınav alabilmesi için ilk önce kitap seçip okumaya başladığını sisteme bildirmesi gerekmektedir. Öğrenci okumak istediği kitabı sistemden seçip aktif ettiği andan itibaren bitirebilmesi için bir süre otomatik olarak kitabın seviyesi ve sayfa sayısına göre belirlenecektir. Bu süre içerisinde öğrenci kitapla ilgili istediği bölümlerden alıştırmaya soruları alarak bunları çözebilecektir. Kitap için bitirilmesi gereken süre ile birlikte bir final sınavı içinde zaman aralığı belirlenecektir. Öğrenci kitabı bitirdikten sonra bu zaman aralığında sisteme girip sınav sorularını çözerek değerlendirme bilgilerinin kaydedilmesini sağlamalıdır. Öğrenciler tarafından yapılacak tüm bu işlemler kendi sınıf öğretmenleri ve idareci öğretmen tarafından takip edilecektir.

Öğrenci okumak için bir kitap seçtiği anda sistem o öğrencinin ilgili kitabı okuduğuna dair gerekli bilgileri “Kitap Okuma Takip Bilgileri Tablosuna” kaydedecektir. Bahsi geçen tablonun alan bilgileri aşağıdaki listede belirtilmiştir.

Kitap Okuma Bilgileri Tablosu

- Öğrenci Numarası
- Öğrenci adı
- Öğrenci Soyadı
- Okuduğu Kitap Adı
- ISBN No
- Okumaya Başlama Tarihi
- Kitabın bitmesi gereken tarih
- Final sınavı tarihi

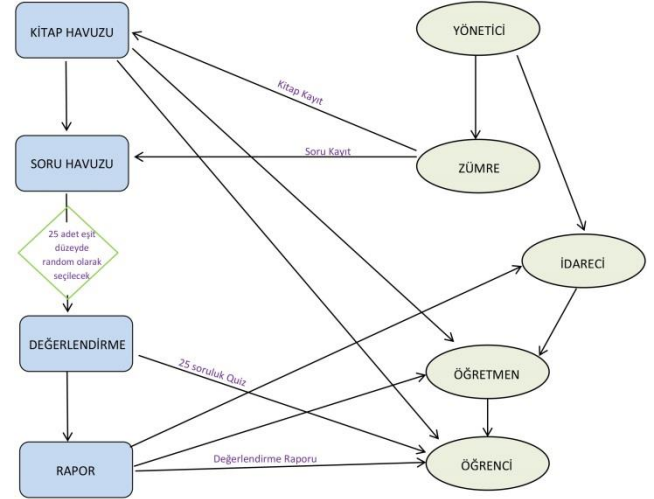
Öğrenci kitabı bitirdikten sonra yapması gereken sınav alıp soruları çözmektir. Sınav sorularını çözdükten sonra cevaplarının kaydı alınarak soruların doğru cevapları ile karşılaştırılacaktır. Buna sınav puanı hesaplanarak öğrenciye bildirilecek aynı zamanda da “Sınav Değerlendirme Bilgileri Tablosu”na kaydı yapılacaktır. Bu tablonun alan bilgileri aşağıda listelenmiştir.

Değerlendirme Bilgileri Tablosu

- Öğrenci Numarası
- Öğrenci Adı
- Öğrenci Soyadı
- Sınav Türü (Alıştırma / Final Sınavı)
- Sınava Girdiği kitap Adı

- Doğru Cevap Sayısı
- Yanlış Cevap Sayısı
- Sınav Puanı

Değerlendirme tablosundaki bilgiler kullanılarak, Sınıf Öğretmenleri kendi sorumlu olduğu sınıflar hakkında toplu olarak veya her öğrenci için tek tek, Öğretmen ise tüm sınıflar içinde yine toplu olarak veya her öğrenci için tek tek rapor alabilecektir. Böylelikle öğrencilerin performans takipleri kolaylıkla yapılabilecektir. Şekil 1 Süreç akış diyagramında sistemin akış diyagramı yer almaktadır.

Şekil 1 Süreç akış diyagramı

Buna göre Yönetici, kayıtlı okulları sisteme girmekle okula ait veritabanını açmış olur. İdareci ve Zümre grubunun kaydını girer. Daha sonra İdareci, kendi okulundaki okuma takibinde sorumlu (sınıf rehber öğretmeni) öğretmeni kayıt eder. Sınıf rehber Öğretmeni ise kendi sınıfının listesini sisteme girer. Zümre grubu kitap analizlerini yaptıktan sonra sisteme kaydeder. Sisteme kaydedilmiş kitaplardan öğrenciler kendi düzeylerine uygun kitaplardan seçim yaparlar sınıf öğretmenleri ise öğrencilerin seçtiği kitabı onayladıktan sonra okuma süreci başlar. Okuma sürecinin sonunda öğrenciler kitabın değerlendirme sınavını alırlar. Değerlendirme sınavının raporları sınıf öğretmeni, öğrencinin kendisi ve idareci tarafından ulaşılabilir.

2. Kitap Seçimi ve Analizi

Yapılacak projede kitapların seçilmesi ve analizinin yapılmasını yapacak olan Konu Alan Uzmanlarından oluşan bir Zümre grubunun oluşturulmasıdır. Bu grup, kitapların okuyucu seviyelerine göre ayrılıp düzey ölçücü soruların hazırlanması sağlayacaktır. Projenin pilot uygulama aşaması olarak 100 temel eserden ortaokul 5. sınıf düzeyi çocukların okuyabileceği kitapların seçimi ile başlanacaktır. Kitap analizleri zümre grubu tarafından öğrencilerin pedagojik gelişimlerine uygun bir şekilde eğitici ve ölçücü soruların hazırlanmasından oluşmaktadır. Sistemdeki zümre grubuna ait olan eğitimciler kendi profilinden sisteme girip ilgili kitaba ait soruyu ekleyebilecektir. Ayrıca kitapların niceliksel değerlerinin de belirlenmesi (kelime sayısı, sayfa sayısı) yapılacak istatistiksel değerlendirmelerde yardımcı bilgilerdir.

Kitapların analizi sadece zümre grubu tarafından yapılabilecektir. Kitap bilgilerinin sisteme girilmesi aşamasında ekrana gelecek formda, kitabın özellikleri düzey bilgileri olacaktır.

3. Soru Havuzunun Oluşturulması

Zümre öğretmenlerinin sisteme girdiği sorular ortak bir veri tabanında toplanacaktır. Sistemdeki sorular hangi kitaba ait olduğunun yansıması, ölçtüğü beceriye göre de tasnif edilebilecektir. Bu nedenle öğrenciler gerek alıştırma sorularında gerekse final sınavlarında ölçülmek istenen becerilerin gelişip gelişmediğinin takibini yapabilmek için de sağlamaktadır. Bunun sağlanabilmesi için zümre öğretmenleri soru havuzuna soru girişlerinde sorulan soruların ölçme değerlendirme kriterlerine göre, ölçülmek istenen becerinin türünü de girmesi zorunludur.

MEB' nin Orta Okul Düzeyi, Okuma Becerileri Dersi Öğretim programında Okuma etkinliğinde öğrencilere sorulabilecek 3 türlü sorudan bahsedilmiştir: Bilgi Soruları, Çıkarım Soruları, Eleştirel Sorulardır. Zümre öğretmenlerimizin soruları girerken gözetecekleri soru türü bu soru türlerine paralel olmalıdır. Geliştirilecek olan sistemimize yüklenecek olan sorular çoğunlukla çoktan seçmeli sorulardır.

Sonuç:

Geliştirilmesi planlanan sistemde, Türkiye toplumu olarak eksikliğini hissedildiği kitap okuma alışkanlığının ve okuduğunu anlama becerilerinin geliştirilmesi çalışmalarının takibi ve ölçülmesinin sağlama amacını gütmektedir. Kitap okuma alışkanlığı kazanma yolunda

öğrencileri güdüleme ve etkili kitap okuma faaliyetini organize etmek projemizin hedefleri arasındadır. Sistemimiz MEB' nin başlattığı 100 temel eser projesini tamamlayıcı özelliğe de sahiptir. Projenin en çok eleştirilen taraflarından olan takip ve değerlendirme görevini üstlenerek daha verimli hale getirilmesini sağlayacaktır. Türk eğitim sistemindeki okuma becerileri eğitimine de sistematik bir anlayış getirmesi planlanmaktadır.

Kitap analizinde kitapların puanlama sistemine göre derecelendirilmesi ve öğrencilere yapılacak öntest ile başlayabileceği derecenin belirlenmesi ile öğrencilerin daha kendi seviyelerindeki kitapları okuması ve geliştirmesi

Projenin ilerleyen aşamalarında ki hedefimiz sistemimizdeki analizi yapılmış ve soru havuzu oluşturulmuş kitap sayısını mümkün olduğunca arttırabilmektir. Böylelikle öğrencilerimizin kitap seçiminde kendi ilgilerin uygun kitap seçmesini kolaylaştırmış oluruz. MEB' nin e-okul sistemine entegre edilmesi ile merkezi bir takip yapılarak ülkemizin okuma değerlerini, eğitim öğretim yılı içerisinde yapılmış okuma faaliyetlerini istatistiksel olarak takip edebilme imkanını da bulabilmiş olacağız. Ailelerin ve öğrencilerin de sistemden okuma faaliyetlerini takip edebilmesi içsel motivasyonu tetikleme açısından önemlidir.

Kaynakça

- Arıcan, S. (2010). 100 Temel Eser Uygulamasının Öğrencilerin Okuma Alışkanlıklarına Etkileri Konusunda Öğretmen Görüşleri. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara
- M.E.B. (2012). Ortaokul ve İmam-Hatip Ortaokulu Okuma Becerileri Dersi Öğretim Programı. Ankara.
- Magnolia Consulting. (October 21, 2010). *A Final Report for the Evaluation of Renaissance Learning's Accelerated Reader Program*. VA.
- Milli Eğitim Bakanlığı. (2013). *Temel Eserler*. Ekim 09, 2013 tarihinde Eğitim Bilişim Ağı: <http://www.eba.gov.tr/eicerik/detay/temeleserler> adresinden alındı
- OKUR, A. (2007). Serbest Okuma Etkinliğinin Sözcük Hazinesi ve Kavram Gelişimine Etkisi. Yayınlanmamış Doktora Tezi, Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul
- Renaissance Learning. (2013). *Accelerated Reader*. Ağustos 26, 2013 tarihinde Renaissance Learning: <http://www.renlearn.com/ar/overview.aspx> adresinden alındı
- Renaissance Learning inc. (2007). *Research Summary*. Renaissance Learning.
- Türk Çocuk Vakfı. (2009). *100 Temel Eser Raporu*.
- Yılmaz, B. (1995). Okuma Sosyolojisi: Ankara'da Oturanların Okuma Alışkanlıkları Üzerine Bir Araştırma. Türk Kütüphaneciliği.